

необходимости изменений в образовательных технологиях. Выделены основные инновационные технологии развития профессионального мышления как средства развития целостной творческой личности. Отмечена необходимость применения средств информационного образования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, творческая личность будущего специалиста, инновационные образовательные технологии, профессиональное мышление инженера-механика

O. Panchenko

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF FORMING THE FUTURE MECHANICAL ENGINEERS PROFESSIONAL THINKING AS A WAY TO DEVELOP AN INTEGRATED CREATIVE PERSONALITY OF THE FUTURE SPECIALIST

The article deals with the problems of the professional development of a person. The features of the professional activity of engineer in a modern innovation were determined. We emphasize that the changes in educational technology is needed. The basic innovative technologies of the professional thinking development were determined as a means of developing an integrated creative personality. We outlined the necessity to use of means information education.

Keywords: training, creative personality of the future specialist, innovative educational technologies, professional thinking of the future mechanical engineers

Стаття надійшла до редакції 03.04.2015

УДК 378.14

*Пехота О.М.,
Прасол Н.О.
м. Миколаїв, Україна*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

На виклики часу відбуваються глибокі зміни суспільних, культурних і освітніх цінностей. Глобальний переворот у свідомості кожного педагога, в його системі ціннісних орієнтацій тягне за собою зміни в пріоритетах педагогічної діяльності, в нових підходах до змісту освіти, методиках, технологіях.

Демократичні та гуманістичні процеси в Україні сприяють детермінації педагогічних методів і стилю, що пов'язані з особистісно орієнтованою, творчо-інноваційною діяльністю майбутнього вчителя. Завданням педагогічної освіти в світлі положень Закону України «Про вищу освіту» є підготовка вчителя, здатного працювати в гуманітарному освітньому середовищі, технологічно його забезпечувати, інноваційно розвивати [1].

Інтегрування української педагогічної освіти в загальноєвропейський та світовий освітній простір вимагає усвідомлення засад і принципів сучасної професійно-педагогічної підготовки вчителя. Цьому сприяють дослідження з проблем підготовки вчителя до впровадження сучасних педагогічних технологій.

Складні та неоднозначні зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, вимагають від майбутнього вчителя ціннісного самовизначення та вільного вибору, реалізації демократичних і гуманістичних принципів у майбутній педагогічній діяльності, підвищення рівня його загальнопедагогічної і професійної культури. Суть цього полягає в осмисленні та вивченні педагогічного досвіду, аналізі причин труднощів, проектуванні шляхів їх подолання, прогнозуванні результатів і наслідків рішень, що приймаються, педагогічної корекції та регуляції взаємозв'язків у педагогічному процесі, виборі оптимальних педагогічних технологій.

Розвиток педагогічних технологій сприяє збагаченню професійно-педагогічної, зокрема професійно-методичної підготовки, наповнюючи їх новим змістом, формами, методами та прийомами навчання, створюючи нові засоби навчання та вдосконалюючи діючі. Технологічна грамотність та культура майбутнього вчителя з позицій компетентнісного підходу дозволяє йому усвідомлювати своє істинне покликання, більш реально оцінити потенційні можливості, подивитися на педагогічний процес із позицій кінцевого результату.

За нової парадигми освіти саме сучасні особистісно та суб'єктно орієнтовані педагогічні технології здатні забезпечити розвиток, саморозвиток і самостійність дитини, вільну реалізацію її природних задатків. Адже саме на них наголошують — це діалогічність, діяльнісно-творчий характер, орієнтація на підтримку індивідуального розвитку дитини, надання їй необхідного простору для прийняття самостійних рішень, творчості, вибору змісту і способів навчання та поведінки.

Технології особистісно, суб'єктно та компетентнісно орієнтованої освіти передбачають проектування педагогом цілей освітнього процесу, вибір компонентів змісту освіти, визначення методів і

засобів. Завдяки технологічному досвіду вчителя педагогічний процес в школі може здобути нові можливості для впливу на традиційний процес навчання, підвищить його ефективність, спрямує його на розвиток та саморозвиток учня.

Підготовка студентів до впровадження особистісно, суб'єктно та компетентісно орієнтованих педагогічних технологій під час педагогічної практики допомагає їм оволодіти теоретико-методологічними, методичними, психолого-педагогічними і операційними основами освітнього процесу. А головне — допомагає усталеності особистісного становлення самого фахівця, формуванню важливих професійних якостей: гуманності, толерантності, емпатійності, креативності, мобільності та ін. Підготовка такого вчителя актуалізує розробку науково-педагогічних теорій формування особистості як майбутнього вчителя, так і викладача університету. Зазначені пріоритети стали основою для обґрунтування та втілення у життя сучасної концепції педагогічної освіти.

Орієнтація сучасної системи освіти на особистість, яка розвивається сама, свідомо враховує індивідуальні особливості, потреби, можливості учнів та студентів, а також їх право вибору освітніх траєкторій, способів і форм організації навчання, що є неможливим в рамках традиційної освіти. Тому підготовка студента до використання інноваційних технологій містить у собі також засвоєння загальних, інструментальних та спеціальних компетенцій [1].

В основі сучасних вимог до розвитку педагогічної освіти — європейські наукові системи та досвід. Їх об'єднуючим стрижнем є потреба у більш гуманному, вивіреному підході до особистості студента, у необхідності допомогти майбутньому педагогу самовизначитись, самоактуалізуватись, самореалізуватись, пробудити бажання вчитись і допомагати іншим оволодівати процесом навчання.

Незважаючи на досить різноманітну літературу з проблем педагогічних технологій, їх впровадження сьогодні залишається недостатньо обґрунтованим, оскільки недостатньо висвітленим залишається питання їх основних характеристик, змісту, класифікацій саме з позицій компетентісного підходу. Проблема підготовки педагога та викладача до впровадження педагогічних технологій досить складна і залишається дуже складною та потребує подальшого уважного розгляду.

Вітчизняна педагогіка має вже певні напрацювання в цьому напрямі. Проблему компетентності на різних рівнях аналізу розробляли С. Гончаренко (тлумачення явища компетентності), О. Савченко, І. Тараненко (компетентність як здатність до найефективнішого

застосування знань), І. Ящук (життєва компетентність особистості), В. Ковальчук (соціальна компетентність), А. Михайличенко, В. Аніщенко (професійна підготовка на основі стандарту компетентності) та інші.

В основу концепції підготовки майбутнього вчителя та викладача повинні бути покладені не тільки ідеї діяльнісної, особистісної, суб'єктної та технологічної підготовки, які розглядались в рамках понять «особистість», «усталеність розвитку», «творчість», «індивідуальність», «активність», «вибір», «суб'єкт», «суб'єкт – суб'єктна взаємодія». Ці поняття повинні розглядатися з точки зору імплементації Закону України «Про вищу освіту» [1]. Об'єднання освітньо - наукового простору України з європейським потребує особливої уваги до формування академічної мобільності учасників освітнього процесу, яка передбачає можливість навчатися, викладати, стажуватися та проводити наукову діяльність не тільки на території України, а й за її межами. А це потребує в свою чергу акредитації освітніх програм з позицій оцінювання їх відповідності Стандартам середньої та вищої освіти [1]. Значення технологічного підходу в педагогічній освіті посилюється у зв'язку з переформатуванням системи освіти України взагалі. Особливої уваги потребують створення та впровадження технології визначення якості освітньої діяльності та освіти в цілому.

В сучасних умовах важливим є посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах їх автономії, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високо технологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях [1]. Державу та суспільство не влаштовує існуючий рівень компетентності випускників педагогічних навчальних закладів до професійної діяльності. Демократичні процеси в країні вимагають використання нових методів підготовки вчителя, котрий покликаний втілювати в життя основи якісних змін вітчизняної системи освіти. Перед педагогічною системою особливо гостро постала проблема вдосконалення роботи педагогічних університетів щодо підготовки майбутніх педагогів з високим рівнем професіоналізму, творчої активності, які відповідально ставилися би до результатів свого навчання та підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Нові економічні відносини не можуть не впливати на всі сфери життя України. Соціальна потреба у педагогах європейського рівня є природною. Однак складний етап реформ, непрості економічні умови негативно впливають на статус учителя в суспільстві. Незважаючи на всі

труднощі, вітчизняній школі потрібні педагоги-професіонали, які володіють компетенціями (предметними, професійними, соціальними, комунікативними), здатні формувати творчу особистість і можуть привести освіту України до європейського освітнього стандарту.

Для того, щоб педагогічні кадри були готові до викликів сучасного суспільства, необхідно якнайраніше ознайомлювати майбутніх фахівців з необмеженими особливостями інформатизації як навчання, так і професійного простору в цілому, до навчально-виховного процесу середньої та вищої школи, що нестримно розвиваються. Саме у вишах у процесі навчання закладаються основи інноваційної педагогічної техніки, технологічної грамотності та педагогічної майстерності. Такий підхід дає можливість молодому педагогові впевнено почувати себе в професійній діяльності, швидше адаптуватися в умовах сучасної школи, успішно розв'язувати складні завдання навчально-виховної роботи, вміти вивчати особистісні її якості, особливості учнів, визначати оптимальні умови педагогічного впливу, аналізувати результати своєї діяльності та ін.

Існуюча система професійно-педагогічної підготовки у ВЗО значною мірою спрямована на теоретичне осмислення суті навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи. Як показує досвід, не завжди приділяється належна увага формуванню комплексу професійно значущих якостей особистості та відповідному досвіду, які забезпечують високий рівень професіоналізму майбутніх учителів в конкретних умовах цивілізаційних змін.

Саме технологічна компетентність є важливою умовою для досягнення якісного результату в подальшій педагогічній діяльності. Її формування сприятиме ефективному просуванню в професійній діяльності майбутнього вчителя та викладача.

Загальну методологію дослідження становили філософські та психологічні концепції, що розкривають основні положення теорій: діяльності особистості, розвитку особистості у процесі цілеспрямованої діяльності. Ми виходили з того, що методологічними орієнтирами є ідеї про особливості технологічного підходу в освіті, а також взаємозв'язок і взаємозалежність педагогічної теорії та педагогічної практики у сучасному педагогічному університеті під час професійно-педагогічної підготовки.

Методологія дослідження реалізується на основі діяльнісного, особистісного, праксеологічного, технологічного та компетентнісного підходів.

Діяльнісний підхід дав можливість зрозуміти суть підготовки майбутніх учителів до впровадження інноваційних педагогічних

технологій з позицій структури діяльності людини, виявити закономірності даного процесу, діалектичний зв'язок між теоретичною та практичною професійно-педагогічною підготовкою майбутнього педагога.

Праксеологічний підхід вимагав розробки принципів формування потреби у студентів працювати з орієнтацією на сучасні досягнення в галузі педагогічних технологій з дитиною та людиною, позитивно ставитися до них у професії, бачити в педагогічній діяльності не тільки засіб до існування, але й можливості для розвитку власних здібностей, творчого потенціалу, особистісних властивостей та якостей, які дають змогу брати участь у педагогічному процесі з орієнтацією на якість освіти.

Компетентнісний підхід допоміг виявити якісні показники та критерії рівнів технологічної компетентності до впровадження педагогічних технологій у професійній діяльності.

Завдяки вихідним методологічним позиціям розроблено концепцію технологізації педагогічної освіти на засадах компетентнісного підходу.

Концепція дослідження. Центральна ідея концепції полягає в тому, що якість професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя та викладача залежать від мети, завдань, змісту та технологій як теоретичної, так і предметно-практичної її складової, і досягається за допомогою самовизначення ними щодо цілей, завдань і змісту своєї майбутньої професійної діяльності на основі розвитку стартових знань, умінь та навичок компетентнісно-технологічного характеру.

Провідною ідеєю використання компетентнісно-технологічного підходу в педагогічній освіті є розуміння визначальної ролі майбутнього фахівця у формуванні уявлення про суть технологізації своєї майбутньої професійної діяльності й виборі оптимальних засобів впровадження цього уявлення в педагогічну практику і майбутню професійну діяльність.

Реалізація центральної ідеї концепції дослідження зумовлює потребу в технологізації і самої професійно-педагогічної підготовки майбутнього фахівця з урахуванням таких підходів:

- цілісність теоретичної і практичної підготовки майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій у майбутню професійну діяльність;
- включення основних положень технологічного підходу в зміст професійно педагогічної підготовки, як в її теоретичну, так і в практичну частини;
- засвоєння студентом вишу теорії технологічного підходу та особистісно орієнтованої освіти в цілому

- формування технологічної компетентності під час теоретичної і практичної підготовки;

- ознайомлення під час професійно-педагогічної підготовки з поняттями », «особистісно-орієнтована освіта», «технологічний підхід в освіті», «компетентнісний підхід в освіті», «педагогічна технологія», «кредит», «Європейська кредитно-трансферна накопичувальна система», «освітня професійна програма», «освітня наукова програма», «якість освіти» та ін.

- ознайомлення з класифікаціями педагогічних технологій.

Література: 1. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07. 2014 р. № 1556-VII / Верховна Рада України // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 146. – С. 7–18. – Режим доступу: <http://vzn.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>. 2. Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна : зб. наук. пр. / [редкол.: Н. Г. Ничкало (голова) та ін. ; упоряд.: Н. Г. Ничкало, О. М. Боровік ; Ін-т пед. освіти і освіта дорослих НАПН України.- К. : Богданова А. М., 2013.-456 с. 3. Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір: зб. наук. пр.. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало.- К.; Хмельницький, 2008.- 530 с. 4. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посіб. / за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти.- Видавництво А. С. К., 2003.-240с. 5. Пехота Е. Н. Індивідуалізація професійно-педагогічної підготовки учителя / Под общ. ред. И. А. Зязюна. - К.: Вища школа, 1997.- 281с. 6. Філософія педагогічної майстерності: Зб. Наук. пр.. / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського / Редкол.: Н. Г. Ничкало (голова) та ін.- Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008.-380 с.

Bibliography (transliterated): 1. Zakon Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» vid 1.07. 2014 r. # 1556-VII / Verkhovna Rada Ukrayiny // Uryadovyy kur"yer. – 2014. –# 146. – S. 7–18. – Rezhym dostupu: <http://vzn.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>. 2. Pedahohichna maysternist' akademika Ivana Zyazyuna : zb. nauk. pr. / [redkol.: N. H. Nychkalo (holova) ta in. ; uporyad.: N. H. Nychkalo, O. M. Borovik ; In-t ped. osvity i osvita doroslykh NAPN Ukrayiny.- K. : Bohdanova A. M., 2013.-456 s. 3. Pedahohichna osvita i osvita doroslykh: yevropeys'kyy vymir: zb. nauk. pr.. / za red. I. A. Zyazyuna, N. H. Nychkalo.- K.; Khmel'nyts'kyu, 2008.- 530 s. 4. Pidhotovka maybutn'oho vchytelya do vprovadzhennya pedahohichnykh tekhnolohiy: Navch. posib. / za red. I. A. Zyazyuna, O. M. Pyekhoty.- Vydavnytstvo A. S. K., 2003.-240s. 5. Pekhota E. N. Yndyvydualyzatsyya professyonal'no-pedahohycheskoy pidhotovky

uchytelya / Pod obshch. red. Y. A. Zyazyuna. - K.: Vyshcha shkola, 1997.- 281s. 6.Filosofiya pedahohichnoyi maysternosti: Zb. Nauk. pr.. / Instytut pedahohichnoyi osvity i osvity doroslykh APN Ukrayiny, Vinnyts'kyi derzhavnyy pedahohichnyy universytet imeni Mykhayla Kotsyubyns'koho / Redkol.: N. H. Nychkalo (holova) ta in.- Kyiv-Vinnytsya: DOV «Vinnytsya», 2008.-380 s.

Пехота О. М., Прасол Н. О.

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО
ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ
ІНТЕГРАЦІЇ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР**

У статті визначені особливості педагогічної підготовки майбутнього вчителя і викладача з позицій компетентнісного підходу та виявлені умови, що забезпечують високий рівень ефективності використання педагогічних технологій.

Ключові слова: педагогічні технології, компетентнісний підхід, технологічна компетентність, світовий освітній простір, євроінтеграція.

Пехота Е.Н., Прасол Н.А.

**ПОДГОТОВКА БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ К ВНЕДРЕНИЮ
ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В УСЛОВИЯХ ИНТЕГРАЦИИ
В МИРОВОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОСТОР**

В статье определены особенности педагогической подготовки будущего учителя и преподавателя с позиций компетентностного подхода и выявлены условия, обеспечивающие высокий уровень эффективности использования педагогических технологий.

Ключевые слова: педагогические технологии, компетентностный подход, технологическая компетентность, мировой образовательный простор, евроинтеграция

PEHOTA O. M., PRASOL N. A.

**TRAINING OF FUTURE TEACHES TO INTRODUCE PEDAGOGICAL
TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF INTEGRATION INTO THE
GLOBAL EDUCATIONAL SPACE**

In the article the features of training future teachers from the standpoint of the competency approach and found conditions that ensure a high level of efficiency in the use of pedagogical technologies.

Keywords: pedagogical technology, competence approach, technological competence, a global educational space, European integration.

УДК 378.147:[373.5.011.3-051:33]

Полюхович Н.В.